

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland**Datum ingekomen vragen : 26 november 2021****Datum GS-besluit : 25 januari 2022****Vragen nr. 122**

Vragen van **I. Kostić MSc** en **dhr. Ing. F.A.S. Zoon** (Partij voor de Dieren) over Handhavingsverzoek Wet natuurbescherming staand wantvissen bij IJmuiden

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 26 november 2021 door de leden van Provinciale Staten, **I. Kostić MSc** en **dhr. Ing. F.A.S. Zoon** (Partij voor de Dieren), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

De Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland heeft een handhavingsverzoek Wet natuurbescherming ingediend bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) om het doden van vogels en zeezoogdieren in staand wantvisnetten bij IJmuiden tegen te gaan.¹

Staad wantvisnetten zijn verticale netten waarin vissen worden gevangen, maar waarin ook zeevogels en zeezoogdieren als bruinvissen (dolfijnachtige) en zeehonden verstrikt kunnen raken en verdrinken.

Duikende zeevogels als futen, zeekoeten, aalscholvers en zeeduikers jagen onder water achter de vis aan. Eidereenden en zee-eenden duiken schelpen op. Al die soorten kunnen in de netten verstrikt raken en verdrinken. De Vogelwerkgroep heeft een logboek bij de OD NHN ingediend waarin incidenten nauwkeurig zijn beschreven.

Zo hebben diverse vogelspotters vanaf de pieren bij IJmuiden onder andere het volgende gezien:

- staand wantnetten die worden binnengehaald met daarin verdrongen zeekoeten, kleine alk en een verdrongen bruinvis;
- een nog levende zeehond met een nylon net om zijn hals;
- een roodkeelduiker die nog levend was toen het werd binnengehaald en door de vissers werd meegenomen;
- 12 dode zeekoeten in een net (en geen vissen).

De Vogelwerkgroep is van mening dat bij IJmuiden sprake is van een stelselmatige overtreding van het wettelijke verbod Wet natuurbescherming tot het opzettelijk doden of vangen van vogels;

---

¹ [Vogelwerkgroep wil staand wantvissen bij IJmuiden laten verb... - Noordhollands Dagblad](#)

omdat het stelselmatig gebeurt is op grond van vaste jurisprudentie sprake van een voorwaardelijke opzet. Zij wil daarom dat er handhavend wordt opgetreden. Dit doden van vogels moet stoppen, aldus de Vogelwerkgroep.

Artikel 3.1, lid 1 van de Wet natuurbescherming² luidt:

“Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.”

Artikel 3.5, lid 1 van de Wet natuurbescherming luidt:

“Het is verboden in het wild levende soorten genoemd in de [Habitatrichtlijn](#), het [Verdrag van Bern](#) of het [Verdrag van Bonn](#) in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.”

Volgens de OD NHN is niet duidelijk welke instantie bevoegd gezag is op het gebied van de Wet natuurbescherming en wie moet handhaven bij overtredingen. Dat wordt nog uitgezocht, aldus de OD. Volgens de Vogelwerkgroep is echter niet relevant wie bevoegd gezag is voor de vergunning. De provincie is hoe dan ook verantwoordelijk voor de handhaving binnen de kustzone en het gebied van de pieren. Het ministerie van LNV heeft die bevoegdheid niet (zie art. 1.3 lid 1 onder f en k Besluit natuurbescherming).

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Is volgens GS sprake van overtreding van artikel 3.1 Wet natuurbescherming (verbod vangen en doden van vogels) bij het vissen met staand want, waarbij zeevogels in de netten terecht komen en verdrinken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1:

De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) toetst momenteel het desbetreffende handnavingsverzoek aan de Wet natuurbescherming.

² wetten.nl - Regeling - Wet natuurbescherming - BWBR0037552 (overheid.nl)

Vraag 2:

Is volgens GS sprake van overtreding van artikel 3.5 Wet natuurbescherming (verbod vangen en doden van zeezoogdieren, zoals bruinvissen) bij het vissen met staand want, waarbij zeezoogdieren in de netten terechtkomen en verdrinken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2:

Zie antwoord 1.

Vraag 3:

Heeft de provincie eerder meldingen of handhavingsverzoeken Wet natuurbescherming ontvangen over dode zeevogels en zeezoogdieren in staand wantnetten? Zo ja, hoe heeft de provincie hiernaar gehandeld?

Antwoord 3:

Nee, de provincie heeft niet eerder meldingen of handhavingsverzoeken Wet natuurbescherming ontvangen over dode zeevogels en zeezoogdieren in staand wantnetten.

Vraag 4:

Wordt er ook op andere plekken in Noord-Holland met staand wantnetten gevist? Zo ja, op welke plekken en op welke schaal?

Antwoord 4:

Ja, ook op andere plekken in Noord-Holland wordt er met staand wantnetten gevist. Wij hebben geen overzicht van alle locaties en schaal waarop wordt gevist. Het Rijk, gemandateerd aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), verstrekt de visserijvergunningen.

Vraag 5:

In gemeenten zoals Den Haag is staand wantvisserij aan banden gelegd. Zijn er Noord-Hollandse gemeenten die de staand wantvisserij in de kuststrook hebben verboden, zowel recreatief als bedrijfsmatig? Welke gemeenten zijn dit en op grond waarvan hebben zij dit verbod ingesteld?

Antwoord 5:

Wij houden geen overzicht bij van de gemeentelijke regelgeving omtrent deze vorm van visserij. Daarom kunnen we geen overzicht geven van de gemeenten waar dit het geval zou zijn en wat hun overwegingen daarbij waren.

Vraag 6:

Heeft de provincie al duidelijk welke instantie bevoegd gezag is op het gebied van de Wet natuurbescherming en wie moet handhaven bij overtredingen in de kustzone?

Antwoord 6:

Ja, in dit geval zijn Gedeputeerde Staten (GS) van Noord-Holland bevoegd gezag om te toetsen en te handhaven op basis van de Wet natuurbescherming. Het Rijk is hier bevoegd gezag voor de Visserijwet en heeft de visserijvergunning afgegeven. Beide wetten zijn dus van toepassing en beide bevoegde gezagen kunnen op basis van die wetgeving handhavend optreden. Momenteel is de OD NHN in overleg met het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en de

RVO over de inhoudelijke beoordeling van het handhavingsverzoek en de bevoegdheden op grond van de wettelijke kaders.

Vraag 7:

Volgens de [Kust en zee wet- en regelgeving - Helpdesk water](#) hebben, vanaf één kilometer uit de kust tot aan de kustlijn (laagwaterlijn), ook de provincies en gemeenten bestuurlijke bevoegdheden. Vanaf 2017 zijn de bevoegdheden natuurbeschermingswetgeving van het *rijk* (RVO) aan de provincies overgedragen. Waarom neemt de provincie, gezien deze situatie, niet haar verantwoordelijkheid waar en gaat direct tot handhaving over?

Antwoord 7:

De OD NHN is momenteel in overleg met het ministerie van LNV en de RVO, vanuit hun rol als bevoegd gezag voor vergunningen in het kader van de visserijwetgeving en vanuit hun expertise over soorten. Er wordt beoordeeld of er sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Alleen indien er een overtreding heeft plaatsgevonden is het mogelijk om handhavend op te treden. Gebleken is dat er feitelijk alleen in het najaar met staand want tussen de pieren van IJmuiden wordt gevestigd. We verwachten eind maart 2022 een besluit op het handhavingsverzoek te kunnen nemen. Dit is ook aan de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland meegedeeld.

Vraag 8:

- a) Wordt er ook met staand wantnetten gevestigd op de Waddenzee, Natura 2000-gebied? Zo ja, hoe verhoudt zich dit tot de natuurbeschermingsdoelen in dit gebied?
- b) Krijgt de staand wantvisserijsector op enige wijze Waddenfondsgeld?

Antwoord 8:

- a) Ja, in de Waddenzee wordt er met staand wantnetten gevestigd. De voorwaarden hiertoe zijn opgenomen in het Natura 2000-beheerplan Waddenzee (2016-2022). Om inzichtelijk te kunnen maken in hoeverre staand wantvissen van invloed is op de natuurbeschermingsdoelen, wordt er momenteel door Wageningen Universiteit een onderzoek uitgevoerd.
- b) Nee, de staand wantvisserijsector ontvangt geen gelden vanuit het Waddenfonds.

Vraag 9:

Wat vindt GS ervan dat opnieuw burgers een misstand aan de kaak moeten stellen?

Antwoord 9:

In de vraagstelling besloten is de constatering dat de staand wantvisserij een misstand zou zijn. Zoals uit voorgaande antwoorden blijkt, zijn er nog vragen over de effecten van deze visserij bij IJmuiden op soorten die door de Wet natuurbescherming beschermd worden en in hoeverre er in dit geval sprake zou zijn van opzettelijke verstoring en doding van soorten. Wij delen uw constatering nu dan ook niet. In algemene zin maakt de overheid beleid als uitkomst van democratisch geborgde politiek-bestuurlijke besluitvormingsprocessen. Daarin worden meerdere maatschappelijke belangen gewogen binnen de (inter)nationaal wetgevende kaders en met de best beschikbare kennis. Maatschappelijke organisaties in Nederland kunnen zaken voorleggen bij de overheid als gevolg van de ruimte die daarvoor in wet- en regelgeving is gecreëerd. We zien dat organisaties gebruik maken van deze ruimte en dat de nieuwe informatie en mogelijke jurisprudentie die dit oplevert wordt meegewogen in de uitvoering en aanpassing van beleid. Wij

concluderen hieruit dat het democratisch systeem zoals we dat in ons land kennen, met een scheiding der machten, goed functioneert.

Vraag 10:

Het vangen en doden van in de ingevolge de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn beschermde soorten is inherent aan het vissen met een verticaal net.

Bent u bereid de staand wantvisserij in de kuststrook van Noord-Holland te verbieden? Of als u die bevoegdheid niet heeft voor een verbod te lobbyen bij het bevoegd gezag? Zo nee, hoe denkt GS dan de Wet natuurbescherming op dit punt goed uit te kunnen voeren?

Antwoord 10:

GS zijn bevoegd om te toetsen en te handhaven op basis van de Wet natuurbescherming. De toetsing en handhaving is gemandateerd aan de OD NHN. Het Rijk is bevoegd gezag voor de Visserijwet en heeft de visserijvergunning afgegeven. De OD NHN en provincie Noord-Holland zijn momenteel in overleg met het ministerie van LNV en de RVO over de inhoudelijke beoordeling van het handhavingsverzoek en de bevoegdheden op grond van de diverse wettelijke kaders. Daarnaast blijven wij het onderzoek van Wageningen Universiteit naar staand wantvissen in relatie tot de natuurbeschermingsdoelen volgen.